

Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území

Název chráněného území

Údolí Javoroky

Předmět ochrany

Účelem zřízení přírodní památky je ochrana slatinných luk u přirozeného toku Javoroky s výskytem chráněných druhů rostlin a živočichů, např. bledule jarní (*Leucojum vernum*), upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*).

Cíle ochrany:

Zachování přírodního charakteru vodního toku, břehových porostů a ekosystému travinobylinných společenstev nivních luk.

Kategorie ochrany:

Přírodní památka

Bližší ochranné podmínky:

Na území přírodní památky navrhuje krajský úřad činnosti a zásahy, které budou vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody dle ust. § 44 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“):

- a) měnit druh pozemků, způsob jejich využití,
- b) umísťovat a povolovat stavby a zařízení, provádět změny staveb a terénní úpravy,
- c) používat biocidní přípravky¹⁾ a hnojiva,
- d) vysazovat dřeviny mimo les,
- e) vjíždět a parkovat motorová vozidla a přívěsy mimo místa vyhrazená orgány ochrany přírody (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, vozidel vodohospodářských organizací a vlastníků pozemků),
- f) rozdělovat ohně (to se nevztahuje na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese) a zřizovat tábořiště, pořádat turistické, sportovní, kulturní poznávací akce,
- g) zřizovat a vyznačovat nové veřejně přístupné účelové komunikace, stezky, pěšiny a turistické trasy,
- h) krmit a přikrmovat zvířata, umísťovat nová myslivecká zařízení, která způsobují kumulaci zvěře,
- i) měnit stávající vodní režim²⁾,
- j) provádět těžbu nánosů a splavenin v korytě vodního toku.

Parcelní vymezení přírodní památky

k.ú. Dolní Javoří na p.p.č. 130/1, 130/2, 130/3, 130/4, 131/1, 142/1, 142/2, 145, 146, 148/3, 175/1, 175/2, 175/3, 177, 178/3, 178/5, 178/6, 265/2, 302/1, 302/2, 302/3, 302/4, 302/5, 302/6, 302/7, 302/8, 302/9, 302/10, 302/11, 302/12, 302/13, 302/14, 302/15, 302/17, 302/19, 302/20, 302/21, 302/22, 302/23, 302/24, 302/25, 302/26, 302/27, 302/28, 302/29, 302/30, 302/31, 302/32, 302/33, 302/34, 302/35, 302/36, 302/37, 302/38, 302/39, 302/40, část 311/1, část 311/3, 311/9, část 311/12, část 311/13, 311/14, část 311/15, 328, 337/1, 337/2, 337/3, 338, 339, 340, část 343/10

v k.ú. Uhlíře na p.p.č. 95, 318, část 320/2, část 323, 325, 327/1, 327/2, 328/1, 328/2, část 329, část 331/1, část 335/1, část 335/2, část 335/4, část 336

a v k.ú. Horní Nová Ves na p.p.č. část 51/1, 543, 546, 547/1, 547/2, 547/3, 552/1, 552/2, 552/3, 552/4, část 553/1, 553/2, část 553/4, 553/6, 566/1, 566/2, 566/3, 566/4, 566/5, 566/6, 566/7, 566/8, 566/9, 569/2, 576/2, 576/4, 576/5, 576/6, 576/7, 576/8, 576/9, část 1569/1, 1569/3, 1569/4, 1569/5, 1569/6, 1569/7, 1569/8, 1569/9, 1569/10, 1569/11, 1569/12, 1569/13, 1569/14, 1569/15, 1569/16, 1569/17, 1569/18, 1569/19.

Výměra přírodní památky

7,16 ha

Odůvodnění návrhu na vyhlášení

Důvodem nového vyhlášení (přehlášení) přírodní památky jsou úpravy v parcelním vymezení, především uvedení do souladu skutečné hranice přírodní památky v terénu se zřizovacím předpisem a dále vyloučení ochranně méně cenných pozemků z území.

Návrh na vyhlášení stanoví bližší ochranné podmínky přírodní památky, které jsou navrženy v souladu s ust. § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které by mohly vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

Vymezení ochranného pásma

Před rušivými vlivy z okolí zabezpečuje přírodní památku ochranné pásmo podle § 37 zákona (území do 50 m od hranic zvláště chráněného území) stanovené po celém obvodu přírodní památky.

V ochranném pásmu je dle ust. § 37 odst. 2 zákona ke stavební činnosti, terénním a vodo hospodářským úpravám, k použití chemických prostředků a změnám kultury pozemku nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody, tj. krajského úřadu.

Odůvodnění jednotlivých bližších ochranných podmínek:

Ad a) měnit druh pozemků, způsob jejich využití

V přírodní památce je chráněn především vodní tok a k němu přilehlé louky, jedná se tedy zejména o vodní plochy či trvalý travní porost. Změna druhu pozemku a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany přírodní památky, např. zalesnění hodnotné louky či přeměnou trvalého travního prostu na ornou půdu by došlo k poškození biotopu zvláště chráněných druhů rostlin.

Ad b) umísťovat a povolovat stavby a zařízení, provádět změny staveb a terénní úpravy,

Jakákoliv zástavba či změna staveb s sebou nesou riziko poškození předmětu ochrany přírodní památky, proto je nutné vždy posoudit jejich možné důsledky. Terénní úpravy mohou rovněž způsobit změny v rovnováze zvláště chráněného území a způsobit tak změny v druhovém složení společenstev.

Ad c) používat biocidní přípravky¹⁾ a hnojiva,

Zvláště chráněné druhy rostlin i živočichů jsou vázány na stanoviště s vhodným chemickým složením substrátů. Tyto druhy pak mají zpravidla nízkou konkurenceschopnost a nižší toleranci ke stresovým faktorům, kterými je i zvyšování obsahu dusíku či fosforu obsažených v hnojivech. Hnojením se obsah těchto živin v půdě zvyšuje, což vede k vytěsnění citlivých druhů a jejich nahrazení konkurenčně zdatnějšími rostlinami včetně invazních druhů.

Ad d) vysazovat dřeviny mimo les,

Vzhledem k charakteru území přírodní památky, která je tvořena vodním tokem a na něho navazujícími loukami je nutné dbát na zachování tohoto typu prostředí. Vysazení dřevin mimo les by mohlo způsobit změnu v zachovalých lučních biotopech.

Ad e) vjíždět a parkovat motorová vozidla a přívěsy mimo místa vyhrazená orgány ochrany přírody (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, vozidel vodohospodářských organizací a vlastníků pozemků),

Při větší frekvenci pojezdů motorovými vozidly dochází ke změnám struktury půdy a změnám druhového složení společenstev, směrem ke společenstvům a druhům, které jsou k těmto podmínkám tolerantní. Jedná se tedy o činnost, která může mít nepříznivý dopad na předmět ochrany přírodní památky a způsobit tak negativní změny ve druhovém složení lučních porostů.

Ad f) rozdělovat ohně (to se nevztahuje na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese) a zřizovat tábořiště, pořádání turistické, sportovní, kulturní poznávací akce,

Zakládání ohňů a zřizování tábořišť je riziková činnost, která může způsobit poškození přírodní památky, např. utužením povrchu terénu, obohacení povrchu půdy minerálními látkami z popela (draslík, fosfor). Veřejné akce jako takové nejsou rušivým faktorem, ale je nutné před jejich pořádáním stanovit pravidla průběhu a organizace, aby nedošlo k případnému poškození předmětu ochrany přírodní památky.

Ad g) zřizovat a vyznačovat nové veřejně přístupné účelové komunikace, stezky, pěšiny a turistické trasy,

Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin i živočichů v chráněném území mohou být nevhodným vedením trasy vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

Ad h) krmít a přikrmovat zvířata, umísťovat nová myslivecká zařízení, která způsobují kumulaci zvěře,

Při přikrmování zvěře se v půdě nepřímo zvyšuje obsah dusíku a fosforu (jedná se o živiny obsažené v trusu zvířat, která se v místech přikrmování shromažďují). Kumulací zvěře dochází k intenzivnímu sešlapu půdního povrchu a tím i k ničení rostlinného porostu. Dochází tedy lokálně ke zhoršování podmínek pro chráněné druhy rostlin a živočichů.

Ad i) měnit stávající vodní režim²⁾,

Změna vodního režimu může narušit stabilitu populací zvláště chráněných druhů živočichů vyskytujících se v toku řeky Javoroky a jeho přiléhajícím okolí a představuje jeden ze závažných faktorů ohrožení předmětu ochrany.

Ad j) provádět těžbu nánosů a splavenin v korytě vodního toku

Na přirozený tok Javoroky s charakteristickými meandry, drobnými náplavami a přirozenými břehy jsou vázány vzácné druhy živočichů a vlhkomilných rostlin. Těžba nánosů a splavenin je tedy činností, kterou je třeba před vlastní realizací posoudit orgánem ochrany přírody a omezit její negativní dopad na přírodní památku a druhy, které se v ní nacházejí.

K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Hranice přírodní památky je vedena převážně po hranicích stávajících parcel katastru nemovitostí, aby byly do jejího území zahrnuty celé pozemky. V několika případech je součástí pouze část pozemkové parcely (pozemky v návaznosti na koryto toku), kde došlo ke změně průběhu vodního toku, a z důvodu logického vedení hranice přírodní památky musela být hranice posunuta na břeh toku.

V terénu bude hranice přírodní památky vyznačena pruhovým značením dle vyhlášky č. 64/2011 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, bude tedy provedena jeho obnova a budou rovněž obnoveny či doplněny tabule s malým státním znakem upozorňujícím na přírodní památku.

Pro hranici přírodní památky byl vypracován záznam podrobného měření změn dle zákona č. 344/1992 Sb., katastrální zákon a vyhlášky č. 26/2077 Sb., katastrální vyhláška.

Přílohy:

Orientační mapa s vyznačením přírodní památky Údolí Javoroky

Katastrální mapa se zákresem hranic přírodní památky Údolí Javoroky

¹⁾ Biocidním přípravkem je přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek určených k ničení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem (seznam typů biocidních přípravků se stručným popisem každého typu je uveden v příloze zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů).

²⁾ Za změnu vodního režimu jsou považovány zejména činnosti ovlivňující odtokové poměry v území a činnosti, které mohou ovlivnit kvalitu i kvantitu podzemních a povrchových vod ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.